

[PDF udgave \(108 KB\)](#)

Medlemmerne af Folketingets Europaudvalg
deres stedfortrædere

Journalnummer
400.C.2-0

Kontor
EUK

30. januar 2004

Til underretning for Folketingets Europaudvalg vedlægges Miljøministeriets grundnotat om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om arsen, cadmium, nikkel, kviksølv og polycykliske aromatiske kulbrinter i luften, KOM(2003) 423 endelig – 2003/0164 (COD).

MILJØ styrelsen
Transport- og luftkvalitetskontoret

27. januar 2004
J. nr. M 1034-0004

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om arsen, cadmium, nikkel, kviksølv, og polycykliske aromatiske kulbrinter i luften

KOM (2003) 423 endelig – 2003/0164 (COD)

Resume

Direktivforslaget foreskriver, at luftkvaliteten med hensyn til arsen, cadmium, nikkel, benzo[a]pyren og kviksølv på dampform skal vurderes. Samtidig skal aflejringen af arsen, cadmium, polycykliske aromatiske kulbrinter og kviksølv overvåges. Såfremt luftens indhold af arsen, cadmium, nikkel og benzo[a]pyren (BaP) (indikator for luftens indhold af polycykliske aromatiske kulbrinter) overskrider en af de såkaldte vurderingstærskelværdier, skal der foretages målinger. For BaP fastsættes en målværdi, som så vidt muligt skal nås, på 1 ng/m³ regnet som årsmiddelværdi.

1. Status

Kommissionen sendte den 17. juli 2003 ovennævnte forslag til Rådet og Europa-Parlamentet.

Forslaget har hjemmel i artikel 175 stk1. i TEF og skal derfor vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter proceduren om fælles beslutningstagen i artikel 251 i TEF.

EU-Parlamentet har ikke udtalt sig om forslaget.

Forslaget er en opfølgning på Rådets direktiv 96/62/EF om vurdering og styring af luftkvalitet. Af dette direktiv fremgår, at EU-Kommissionen skal fremlægge forslag til grænseværdier for luftens indhold af de pågældende stoffer senest i december 1999.

2. Formål og indhold

Kommissionen anfører, at forslagens formål er, at imødegå luftforureningsproblemer, der skyldes høje koncentrationer af tungmetaller (arsen, cadmium, nikkel og kviksølv) og polycykliske aromatiske kulbrinter (PAH'er).

Forekomsten af de stoffer i luften, der er omfattet af forslaget, vides at være sundhedsskadeligt. Stofferne anses bl.a. for at være kræftfremkaldende og skadelige for arveanlæg, på fosterudvikling, på centralnervesystemet og på nyrerne. Endvidere optræder stofferne i jordbund, vand og afgrøder ved aflejring fra luften, hvorved stofferne indtages via fødekæden. Særligt for cadmium og kviksølv er effekten ved indtagelse via fødevarer større end ved indånding.

affaldsforbrænding, og for PAH er den betydeligste kilde fyring med fast brændsel.

Direktivet foreskriver, at uanset koncentrationsniveauet skal luftkvaliteten vurderes og deposition overvåges i hvert enkelt medlemsland af de omfattede stoffer på mindst én station. Dette indebærer, at der skal foretages målinger af luftens koncentration af arsen, cadmium, nikkel og BaP (indikator for luftens indhold af polycykliske aromatiske kulbrinter). Hertil kommer måling af luftens indhold af kviksølv på dampform i alt og 7 øvrige navngivne PAH'er. Der skal endvidere foretages målinger af depositionen (aflejringen) af arsen, cadmium, kviksølv og PAH.

Hvis der er indikation for, at koncentrationen af stofferne – med undtagelse af kviksølv – overstiger de såkaldte vurderingstærskler, bliver måling af stofferne obligatoriske i de zoner eller bymæssige områder, hvor vurderingstærsklerne overskrides. For at vurdere om vurderingstærsklen overskrides kan medlemslandene anvende tidligere målinger inden for 5 år, eller målinger af kort varighed kombineret med modelberegninger.

Forslaget fastsætter på den baggrund en række tekniske metoder til målinger samt krav til rapportering til offentligheden og EU-Kommissionen med videre.

Senest d. 31. december 2008 skal Kommissionen forelægge EP og Rådet en beretning om erfaringerne fra anvendelsen af direktivet, herunder den seneste forskning for menneskers sundhed.

EU-Kommissionen anfører, at da arsen, cadmium, nikkel og PAH er kræftfremkaldende, kan der ikke sættes en grænse for, hvornår disse stoffer ikke er sundhedsskadelige. Kviksølv er kræftfremkaldende i sin organiske form, methylkviksølv, mens frit kviksølv ikke kan klassificeres med hensyn til kræftfremkaldende evne.

Endvidere anfører EU-Kommissionen, at omkostningerne ved at reducere luftens indhold af de pågældende stoffer – dog med undtagelse af PAH – er langt højere end de kvantificerbare sundhedsmæssige fordele ved eventuelle grænseværdier. Dog oplyser Kommissionen, at der ikke er medregnet sekundære fordele, da de ikke kan gøres op i penge. Her tænkes på mindre skadevirkninger for økosystemer, afgrøder og arbejdsmiljøet.

For PAH er det EU-Kommissionens vurdering, at det økonomisk kan svare sig at indføre en målværdi, som det anbefales at nås, på 1 ng/m³ for PAH fra boligopvarmning og trafikken. Luftens indhold af PAH vurderes på baggrund af koncentrationen af stoffet benzo[a]pyren, BaP.

I forslaget henvises der endvidere til en række EU-tiltag og internationale konventioner m.v., som vurderes at få emissionerne af de pågældende stoffer til at falde markant. I forslaget nævnes eksempelvis EU direktiv om integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening (96/61/EF), direktiv om emissioner fra store fyringsanlæg (2001/80/EF), direktiv om forbrænding af affald (2000/76/EF) samt forskellige FN protokoller m.v. om tungmetaller og POP'er.

EU-Kommissionen anfører som nævnt, at da det ikke er muligt ved hjælp af omkostningseffektive foranstaltninger at nå ned på koncentrationer, der ikke medfører skadevirkninger for menneskers sundhed, indeholder forslaget ingen bindende grænseværdier.

3. Nærhedsprincippet & proportionalitetsprincippet

Kommissionen forholder sig ikke særskilt til nærhedsprincippet, da forslaget er foranlediget af rammedirektivet om vurdering og styring af luftkvalitet.

4. Konsekvenser for Danmark

Lovgivningsmæssige konsekvenser: Rammedirektivet og efterfølgende datterdirektiver er implementeret i dansk lovgivning ved bekendtgørelse nr. 716 af 14. juli 2003 om mål- og grænseværdier for luftens

indhold af visse forurenende stoffer. Nærværende direktivforslag skal i påkommende tilfælde indarbejdes i bekendtgørelsen.

Økonomiske og administrative konsekvenser :

Implementering af det foreliggende direktivforslag indebærer, at der oprettes mindst én målestation i hvert medlemsland uafhængigt af, om der er indikation for eller ej, at koncentrationen af et givent stof overskrider en vurderingstærksel. Det vil betyde en udvidelse de eksisterende målinger under det Landsdækkende Luftkvalitetsmåleprogram - LMP- og i Baggrundsovervågningsprogrammet – BOP med måling af kviksølv og PAH'er i luften og deposition af kviksølv og PAH'.

Målingerne under LMP og BOP varetages af Danmarks Miljøundersøgelser, hvortil bl.a. Københavns Kommune bidrager på frivillig basis til målinger af udvalgte stoffer.

En foreløbig vurdering af omkostningerne til de supplerende målinger er en samlet investering på ca. 1 mio. kr. fordelt med 800.000 kr. til kviksølvmålinger og 200.000 til PAH-målinger, samt årlige driftsudgifter på 350.000 kr. for kviksølv og 150.000 kr. for PAH. Der er dog nogen usikkerhed på det anslåede beløb, idet der ikke er erfaring for denne type målinger – særligt for så vidt angår depositions målinger af PAH og kviksølv.

For så vidt angår BaP kan det ikke udelukkes, at målværdien på 1 ng/m³ overskrides i flere byområder belastet med emissioner fra dieseltrafik eller brændeovne, således at der vil være behov for mere end en målestation for PAH. Da de foreliggende målinger imidlertid ikke umiddelbart kan sammenlignes med den foreslåede målværdi, kan der på nuværende tidspunkt ikke siges noget mere konkret herom.

Der er usikkerhed om målinger på de nye stoffer vil afføde øget ressourcebehov, idet de nye arbejds gange er uprøvede.

Udgiften vil påhvile staten og forslaget har dermed ikke økonomiske konsekvenser for amter, kommuner og erhvervslivet, og direktivforslaget vurderes heller ikke at få administrative konsekvenser for amter, kommuner og erhvervslivet.

Beskyttelsesniveau: Forslaget vurderes at have en neutral indvirkning på beskyttelsesniveauet i Danmark, idet der alene er tale om indsamling af data. Dog er der fastsat en målværdi for BaP, hvorom der er usikkerhed om den kan opfyldes. Såfremt målværdien overskrides kan der være behov for reduktionstiltag, hvorved direktivet vil have en positiv indvirkning.

Forslaget vurderes at have en positiv indvirkning på beskyttelsesniveauet i EU, da målværdien for PAH kan afføde egentlig reduktionstiltag i de enkelte EU-lande.

5. Høring

4

Forslaget har været udsendt i høring den 19. august til 38 interessenter med frist for kommentar den 20. september 2003. Ved fristens udløb var der modtaget eet høringssvar fra Københavns Kommune, som bl.a. angiver, at niveauet for vurderingstærsklerne, der angiver hvornår målinger bliver obligatoriske, bør strammes op. Endvidere bør vurderingstærsklerne ændres til egentlig grænseværdier.

Forslaget har været sendt i høring i specialudvalget (miljø) 5. september 2003.

Det Økologiske Råd kan støtte, at tærskelværdierne bør forandres til egentlige grænseværdier, idet rådet dog finder, at en frist på op til 30 år er alt for lang, den teknologiske udvikling taget i betragtning. Desuden foreslår rådet specielt vedrørende kviksølv, at der foretages en samlet miljømæssigt vurdering af specielt anvendelsen af kul, som bidrager med en relativt stor del af kviksølvforureningen. Her bør

kviksolvsproblemet tages med i betragtning, når man ser på omkostningerne og gevinsterne ved at erstatte kul med naturgas og vedvarende energi.

Specialarbejderforbundet støtter forslaget.

Der er ikke indkommet yderligere høringsvar.